

KORSNÄS

Nytt

Nr 8 • 15.12.2017

KORSNÄSIN
Uutiset
sivuilla 27-32

Korsnäs kommuns hela personal önskar Er kommuninvånare
En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År

Korsnäs kommuns budget 2018 och ekonomiplan 2019-2020

Korsnäs kommunfullmäktige behandlar kommunstyrelsens förslag till budget och ekonomiplan på sitt möte 11.12.2016. Det har länge känts som om vi varit sent ute med budgeten, kanske lite på grund av att vi haft kommunalval och byte på förtroendemannaposterna vid en annan tidpunkt än tidigare, därför är det lite extra förtröstansfullt att kunna konstatera att det slutliga beslutet i fullmäktige med största sannolikhet då blir en dag tidigare än i fjol.

Ifjol klassade vi budgeten som "Stabil" och "Genomtänkt" och det vill jag påstå att kommunens budget fortsättningsvis är om än det ekonomiska resultatet på sista raden för året 2018 planeras med ett litet minustecken framför sig.

De tjänstemän och förtroendevalda som jobbar med våra planer och siffror är väl förtrogna med sina verksamhetsområden, men vet också att det ekonomiska utrymmet i kommunen är begränsat och därför tänker man nog igenom var och hur man vill göra sina satsningar.

Men vi har ett gott år med oss i ryggsäcken från 2016. Det årets resultat var den lilla puff framåt som vi kanske behövde för att våga oss på den svåra uppgiften att försöka dela ut en extra lönepott åt personalen och samtidigt omarbete vårt lönesystem. Det innevarande årets resultat verkar också att förverkligas lite bättre än budgeterat totalt sett, så vi resonerade i kommunstyrelsen att vi kan ta en liten förlust ett år också.

Den kommunala ekonomin har under de senaste åren präglats av en fortgående åtstramning på grund av det svaga konjunkturläget och den allt långsammare ökningen av skatteinkomsterna. De olika kiky-åtgärderna påverkar både hushåll och skatter, men för Korsnäs kommuns del så är det den stora minskningen i statsandelarna från 2017 till 2018 som gör att det blir svårt att ta bort 500.000 från verksamheten över en natt.

Tack vare en sund återhållsamhet så kan vi nu istället för att tillgripa samarbetsförhandlingar eller uppsägningar av personalen, fortsätta i princip som förut. Jag hoppas att personalen på de olika enheterna känner sig lika trygg som jag med kommunens ekonomi.

Budgetförslaget 2018

I budgetförslaget räknar vi med totala verksamhetsinkomster om 3,5 miljoner euro och med totala verksamhetsutgifter om 16,2 miljoner och ett nettoresultat från verksamheten om dryga 12,8 miljoner. Jämför vi siffrorna med budgetsiffrorna för 2017 så ser det ut att vara nästan samma siffror som vi har kopierat över. Men inne i siffrorna finns vissa skillnader.

Så då det gäller den normala verksamheten så har vi räknat ca 2,4 % ökning på löneutgifterna, här räknar vi med den egna tilläggsporten som delades ut 2017 samt att det kommunala avtalet skall omförhandlas under början av 2018. Lärknäs anstaltsvård planeras helt omändras till effektiviserat serviceboende och det har också lite effekter inom budgeten. Det totala antalet årsverken i kommunens tjänst beräknas vara rätt konstant men satsningar görs fortsättningsvis inom samkommunerna K5 och Malax-Korsnäs HVC. Vi får hoppas att satsningarna där kommer vår befolkning till godo och jag tycker ju att vi har sett att vi fått ett visst ekonomiskt utrymme som har tillkommit de senaste åren då kostnaderna för hälso- och sjukvården har sjunkit.

Finansieringen

Skatteinkomsternas utveckling

	2014	2015	2016	BU2017	BU2018
Kommunalskatt	6 440 t€	5 014 t€	5 467 t€	5 330 t€	5 263 t€
Samfundsskatt	835 t€	969 t€	882 t€	890 t€	937 t€
Fastighetsskatt	645 t€	648 t€	694 t€	720 t€	730 t€
Totalt	7 915 t€	6 631 t€	7 043 t€	6 940 t€	6 930 t€

Som ni ser ur siffrorna så hade vi en skattetopp år 2014, och den fick vi betala tillbaka 2015. För budgeterna 2016, 2017 och 2018 har vi följt de sedvanliga prognostabellerna från kommunförbundet och det ser ut som om kommunens skatteintäkter stabiliserar sig på en nivå om knappa 7 miljoner.

Statsandelarna sjunker från 2017 med -11 %. Vi kan väl tyvärr inte skylla allting på statliga inbesparingar denna gång. Det är olika saker som alla tyvärr påverkar statsandelarna för Korsnäs del negativt. Det är den totala befolkningen som sjunker, det är vissa justeringar i beräkningsgrunderna för bland annat de äldre och de yngre i vår befolkning och till sist så har vi en bättre sjukvårdsfrekvens också. Det sista, att befolkningen är friskare, det är vi bara glada åt, för en god hälsa är någonting som vi ska vara mycket tacksamma för. Men mer befolkning skulle vi nog ha rum för här i Korsnäs. Därför vore det extra

roligt om våra nya invånare som kom i höst kunde tänka sig att stanna och bo och trivas tillsammans med oss.

Av alla kommuner i Finland såg sig 53 tvungna att höja skatten till 2018 medan 6 hade utrymme för en skattesänkning. För första gången på 20 år sjunker nu medelskatten i landet med 0,05 procentenheter till 19,86 % (19,91 % år 2017). Det beror mycket på att bland de 6 städer och kommuner som sänkte skatten fanns också Helsingfors, besluten där ger snabbt utslag i medeltalen!

Investeringarna

De största investeringarna 2018 blir nu för första året på länge INTE i Malax-Korsnäs HVC! I planen för våra investeringar reserverar vi 1 miljon för Lärknäs. Vi har tyvärr inte ännu helt klara planer på vilket alternativ som vi ska gå in för och då det endast finns en certifierad granskare i Österbotten som kan göra planer som godkänns av ARA så har jag förståelse för att processen tycks gå långsamt. Men eftersom byggnaden har renoverats tidigare också så vill vi denna gång säkerställa oss tillsammans med experter på området om att vi som slutresultat får en byggnad som även håller långt in i framtiden och som personalen och klienter kan trivas och må bra i.

Den näst största investeringen 2018 blir de nya löparbanorna där vi reserverar ett belopp om 328 t€ till projektet. Efter dessa satsningar på idrotten i kommunen hoppas vi se fina och spännande fotbollsmatcher och fortsatta framgångar för Korsnäs-ungdomar inom idrotten.

För vattenverket blir det en storsatsning på ny vattenledning till Taklax-Bjurbäck för 226 t€ samt rening av järn och en ny generator till vattenverket för 100 t€. Rent och bra vatten i våra kranar vill vi ju alla ha så jag tror att de som råkat ut för mycket läckage på den gamla ledningen till Taklax-Bjurbäck ser fram emot en säkrare vattenleverans 2018.

På slutrakan av budgetbehandlingen beslöt vi att satsa allt på ett kort och för med riksdagsmännen Joakim Strand och Mats Nylund till kommunikationsminister Anne Berner för att se om vi inte kunde få förståelse för hur viktig Strandvägen är för oss och våra företag i Korsnäs. Det är svårt att bara komma och

tigga till staten så i sista minuten så tänkte styrelsen om och i investeringsbudgeten finns nu med ett anslag för Strandvägen om 100 t€. Med detta anslag bidrar Korsnäs kommun till att beläggningen får ett kvalitativt bättre grusmaterial som också tål dubbdäck och annat slitage bättre än det som vägverket normalt använder vid beläggningsprojekt i nejden. Vår avsikt är att på det viset öka livslängden på vägbeläggningen och det borde vara till nytta både för vägverket och trafikanterna. Devisen "Alla vägar leder till Rom, men endast Strandvägen leder till Korsnäs" verkade gå väl hem hos ministern och vi ser fram emot att få ny hållbar beläggning på sträckan Molpe-Korsnäs redan sommaren 2018!

Totalt har vi en investeringsbudget till 2018 om 1.987.500 euro i utgifter och 82.000 euro i beräknade inkomster, som ger en nettoinvestering om 1.905.500 euro. Investeringarna är fortsättningsvis betydligt högre än kommunens avskrivningar och på sikt borde nivån sjunka.

Skuldsättningen

Eftersom kommunen planerar att investera mer än vad avskrivningarna ger utrymme för så behövs en tilläggsfinansiering i form av långfristiga lån. För 2018 planeras en nettolåneupptagning om 1.272.000 euro. Det betyder att kommunens skuldsättning inklusive interna lån uppgår till 4.770.000 euro och det betyder en skuldsättning om ca. 2 168 euro per invånare.

Målsättningen för Korsnäs kommun är att vi ska vara en serviceinriktad företagskommun med trivsel och livskvalitet. Det kommunala fögderiet i form av budgeter och planeringar ska stöda upp verksamheten så att vi kan möta upp till vår gemensamma vision och budgeten 2018 ser ut att bli ett bra redskap på vägen.

Korsnäs kommuns hela personal önskar Er kommuninvånare

**En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År
Christina Båssar
Kommundirektör**

KORSNÄS Nytt

Utgivare: Korsnäs kommun
Ansvarig utgivare: Christina Båssar
Redaktionsråd: Sven-Erik Bernas, Roger Bergström, Caroline Åbacka, Kjell Nydahl och Helena Höglund-Rusk.
Framställning: Kenth Nedergård
Foton och material om inte annat nämns: Kenth Nedergård
Översättningar: Hans Frantz
Upplaga: 1300 exemplar

Utkommer 8 gånger 2017 till hushåll och företag i Korsnäs
Material sänds till Korsnäs kommun/
Kenth Nedergård
Postadress: Strandvägen 4323,
66200 Korsnäs
Telefax: 3479 190
Telefon: 050-5222 644
e-post: kenth.nedergard@netikka.fi

Annonsera i KorsnäsNytt

Annonspriser år 2017 (+ moms 24%)

	Svartvitt	Färg
1/1-sida (h*b) 269 mm x 182 mm	115	145
1/2-sida (h*b) 133 mm x 182 mm 269 mm x 88,5 mm	80	105
1/4 sida (h*b) 133 mm x 88,5 mm	60	75
Radannonser/ruta varierar enl behov	40	50

Allmännyttiga föreningar och ideella samfund får en rabatt på 50 % på ovanstående priser för annonser som gäller kommersiella evenemang och motsvarande arrangemang.

Nr 1-2018 utkommer 16.2.2018, manusstopp 2.2.2018

Nr 2-2018 utkommer 23.3.2018, manusstopp 9.3.2018

Bibehållen inkomstskattetsats

Fullmäktige fastställde 13.11.2017 inkomstskattetsatsen i Korsnäs för år 2018 till 21 %, vilket är samma som innevarande år.

År 2017 är kommunernas genomsnittliga inkomstskattetsats 19,92 procent. Den högsta inkomstskattetsatsen år 2017 är 22,50 och den lägsta är 16,50.

Oförändrade tomtpriser 2018

Kommunfullmäktige beslöt 13.11.2017 att tomtpriserna inte justeras för år 2018.

Senast tomtpriserna höjdes var inför år 2015. Konsumentprisindexet har under tiden augusti 2015 till augusti 2017 sjunkit med 0,8 %.

Ett köpebrev av industritomt har tecknats under året.

En förteckning över kommunens tomter och tomtpriser finns att få från tekniska kansliet.

Läs- och lovtider 2018-19

Bildningsnämnden fastställde 28.11.2017 läs- och lovtider för läsåret 2018-19.

Läsåret 2018-19 startar måndag 13.8.2018. Höstlovet är torsdag och fredag i vecka 42. Fredagen 7.12 är ledig dag. Jullovet är 22.12.2018 – 6.1.2019. Sportlovet hålls vecka 9. Skolavslutning hålls 1.6.2019.

Skolorna ges möjlighet att avvika från förslaget två dagar om förändringarna inte medför ökade kostnader eller olägenheter för berörda parter.

Bibehållen fastighetsskatt

Fastighetsskattetsatsernas intervall hade ändrats för år 2018. Allmänna fastighetsskattetsatsens intervall är 0,93-2,00 procent. För byggnader som används för stadigvarande boende är intervallet 0,41-0,90 procent.

Skattetsatsen för obebyggda byggplatser är minst den allmänna skatteprocentsatsen +3,00, likväl högst 6,00 procent. Skatteprocentsatsen för övriga bostadsbyggnader kan vara 0,93–2,00 procent.

Kommunfullmäktige kan även bestämma följande:

- skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser är 2,00–6,00
- nedre gränsen för skatteprocentsatsen för allmännyttiga samfund är 0,00–2,00
- skatteprocentsatsen för kraftverk är 0,93–3,10.

Kommunfullmäktige fastställde 13.11.2017 fastighetsskatteprocentsatserna för år 2018.

Fastighetsskatteprocentsatserna i Korsnäs för år 2018

- allmän fastighetsskatt 0,93 %
- byggnader för stadigvarande boende 0,50 %
- fritidsbostäder 1,30 %
- allmännyttiga samfund 0 %
- kraftverksbyggnader och -konstruktioner 3,10 %

Vattenavgifterna för år 2018

Kommunfullmäktige fastställde vattenavgifterna för år 2018 vid sammanträdet 13.11.2017. Vattenavgifterna förblir på samma nivå som innevarande år.

	Exkl moms	Inkl 24% moms
vattenförbrukningsavgift	1,30 euro/m ³	1,61 euro/m ³
grundavgift för huvudanslutn.	62,00 euro/år	76,88 euro/år
grundavgift för tilläggsansl.	20,00 euro/år	24,80 euro/år
mätarhyra(= < 5 m ³)	10,00 euro/år	12,40 euro/år
mätarhyra(> 5 m ³)	20,00 euro/år	24,80 euro/år
anslutningsavgift, huvudanslutning	1.500 euro	1860 euro
„ , tilläggsanslutning	180 euro	223,20 euro
ur- eller inkopplingsavgift	30,00 euro/ggr	37,20 euro/ggr
dispansavgift, växthus	10,00 euro/år	12,40 euro/år
vattenpost; dep.avgift för nyckel	50,00 euro	-
byte av sönderfrusen vattenmätare	60,00 euro	74,40 euro
- vattenpost; förbrukningsavgift	8,00 euro/år	9,92 euro
timdebitering, manskap	30,00 euro/h	37,20 euro/h
(gäller ej kommunens fastigheter)		
timdebitering, vattenverkssk.	30,00 euro/h	37,20 euro/h
Vid timdebitering tillkommer ev. resekostnader.		

Abonnenten står för samtliga kostnader från anslutningspunkten. De första 20 metrarna från byggnaden är abonnentens ledning och underhålls av abonnenten.

De momsbelagda anslutningsavgifterna är ej returnerbara.

En påminnelseavgift på 20 euro + moms 24 % tillägg för utebliven vattenmätaravläsning.

Avloppsvattenavgifterna för år 2018

Kommunfullmäktige fastställde avgifterna för avloppsvattnet för år 2018 vid sammanträdet 13.11.2017.

Avgifterna förblir på samma nivå som innevarande år.

Avloppsvattenavgifterna år 2018

- Förbrukningsavgift, alla avloppsabonnenter 1, 70 €/m³+moms
- Grundavgift 90 €/år+moms
- (bostadshus, fritidsbostäder, skolor, åldringshem, inrättningar mm)
- Grundavgift för följande lokal eller bostad 30 €/år/bostad+moms
- Grundavgift för varje vård- eller patientplats 30 €/år/plats+moms

Mottagningsavgifterna för slam

- Slamavloppsvatten från slutna system från företag/produktionsinrättningar kostar 5,10-21,50 €/m³ + moms.
- Vasaregionens avfallsnämnd fastställer numera avgifterna för septikslam och slamavloppsvatten från slutna system för bostäder.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifterna för bostäder, fritidsbostäder, affärsrörelser, kontors-, kansli-, bank-, sammanträdes-, samlings-, nöjes och liknande lokaler.

	Exkl. moms	Inkl 24% moms
För den första lokalen eller bostaden	3200 €	3968 €
För följande lokal eller bostad	+ 320 €/lokal	+ 396,80 €
För andra och följande klassrum	+ 320 €/klassrum	+ 396,80 €
För varje vård- eller patientplats	+ 320 €/plats	+ 396,80 €

Om fastighetens våningsyta överstiger 250 m² är stiger anslutningsavgiften enligt en skild tabell. Vid tillbyggnader av ovannämnda fastigheter påförs tilläggskostnader enligt samma tabell. Om i anslutning till fastigheten finns skild ekonomibyggnad, bastu, bilgarage påförs inga tilläggskostnader.

Byggnadslov och åtgärdstillstånd

Tillsynsnämnden har vid sammanträdet 28.11.2017 godkänt följande ansökningar om byggnadslov och åtgärdstillstånd.

Byggnadslov

Byggare	Lägenhet	Ändamål
Korsnäs Handelsträdgård Ab	Korsnäs 26:2	Biovärmecentral
Korsnäs Vakt & Företagstjänst	Korsnäs 8:166	Kallager
MKK-Bolaget Ab	Korsnäs 8:177	Rävhus, 4 förnyas

Åtgärdstillstånd

Byggare	Lägenhet	Ändamål
Korsnäs kommun	Korsnäs 14:23	Parkeringsområde
Veikko Kananoja	Harrström 2:99	Grävattenfilter
Göran Häggvik	Korsnäs 6:69	Förråd
M Rönnback/Bs Ab Norrbygränd	Korsnäs 12:143	Braskamin
Johnny Överholm	Korsnäs 10:23	Skyddstak

Anmälningsärenden

Byggare	Lägenhet	Ändamål
A o K Kronstrand	Molpe 876:4	Lusthus

Båtplatshyror för 2018

Enligt ett HFD beslut från 29.11.2016 får man inte särbehandla dem som inte är bosatta i kommunen genom en högre avgift.

Båtplatshyrorna vid kommunens småbåtshamnar är 70 euro/normal plats för i kommunen bosatta och 125 euro/plats för övriga. För större båtplatser (>4m bredd) är motsvarande avgifter 100 euro/plats respektive 175 euro/plats. I nämnda avgifter tillkommer moms 24%.

Gästhamnshyran vid Strömsgrund småbåtshamn har varit 5 euro/dygn exkl. moms 24% och veckohyran 15 euro exkl. moms 24% samt höstsäsonghyran (efter 1.9.) vid alla småbåtshamnarna 1/3 av respektive årshyra.

För att kompensera det inkomstbortfall, som uppstår då avgifterna ska harmoniseras, bör avgiften vara 100 € exkl. moms för platser med normalbredd och 140 exkl. moms för bredare platser.

Tekniska nämnden föreslog 4.10.2017 att båtplatshyrorna justeras inför 2018 så att hyrorna är desamma för kommunens bosatta och för övriga.

Kommunstyrelsen fastställde 16.10.2017 båtplatshyrorna i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Båtplatshyror 2018

- normal plats 100 euro/plats
  - för plats > 4 m bredd 140 euro/plats
  - 5,0 euro/dygn (gästhamns-plats)
  - 15 euro/vecka
  - höstsäsonghyra (efter 1.9.) 1/3 av respektive årshyra
- 24 % mervärdesskatt tillkommer i ovannämnda avgifter.

Självständighetsdagens gudstjänst i Korsnäs

På självständighetsdagen 6.12.2017 ordnades Finland 100-gudstjänst i församlingshemmet.

Korsnäs scoutkår uppvaktade vid de stupades grav med ljus i händerna. Vid bägge sidor om krigargravarna stod hedersvakter bestående av nu levande Korsnäsungdomar i samma ålder som de stupade. Lionsklubben nerlade ner en hederskrans.

Efteråt serverades kaffe och våfflor i församlingshemmet, som jubileumsdagen till ära blev proppfyllt. Det var många, som sökt sig ut för att fira denna jubileumsdag.

Foton: Emelie Lindell

Suomi
Finland
100

Tilläggsanslag till utbildningsväsendet

Ursprungligen fanns en budget på 50 000 euro för förberedande undervisning för barn i grundskoleåldern från asylgruppen. I september visade budgetjämförelsen en överskridning på 19.173 euro för den förberedande undervisningen under vårterminen.

Från och med hösten 2017 ordnades förberedande undervisning för barn som kommit till kommunen som kvotflyktingar. Undervisningen för en liten grupp startade 4.9 i Korsnäs kyrkoby skola. Efter att flera flyktingar har anlänt ordnades den förberedande undervisningen för hela gruppen barn i skolåldern från 4.10 i KKC-fastigheten. För höstens undervisning behövs ungefär 20.000 euro till.

Bildningsnämnden anhöll 19.9.2017 om en tilläggsbudget om 39 200 euro för att täcka de överskridningar som gäller förberedande undervisning.

Kommunfullmäktige beviljade nödvändigt tilläggsanslag i enlighet med bildningsnämndens förslag vid sammanträdet 13.11.2017.

Tilläggsanslag för socialväsendet

Vård- och omsorgsnämnden har 9.10.2017 anhängit om tilläggsanslag för ökade kostnader.

Inom närståendevården samt anstalts- och familjevården behövs 89.000 euro. Dessutom behövs ett tilläggsanslag på 6.000 euro för investeringar inom hemvården.

Årets flyktingmottagning fanns inte budgeterad och bör kompletteras såväl på kostnads- som intäktsidan. Kostnaderna uppgår till 37.500 euro. På intäktsidan blir det både minskningar och ökningsar och nettoändringen blir minskade intäkter på 9.500 euro.

Kommunfullmäktige godkände 13.11.2017 vård- och omsorgsnämndens budgetändringar för år 2017.

Avtal om ungdoms- och fritidsverksamheten i Korsnäs

Korsnäs kommun har under ett antal år köpt tjänster av Ab Sidwill Oy för ungdoms- och fritidsledaruppgifter i kommunen. Avtalet har setts över för att motsvara dagens verksamhet.

Den nya kommunallagen bygger på att olika samhällsgrupper ska ges möjlighet till deltagande och påverkan av de demokratiska processerna. Både ungdomsrådet och äldrerådet/handikapprådet har fått en egen lagstadgad verksamhet i och med den nya kommunallagen. Detta finns beaktat i kommunens strategi.

Från ungdomsverksamhetens strategidokument kommer följande åtgärdsåtgärder:

- Upprätthålla och utveckla utbudet av fritidsaktiviteter
- Söka projektpengar för nya projekt
- Regelbundna träffar med föreningar i kommunen
- Samarbeta med nya aktörer inom fritiden i kommunen samt i grannkommunerna
- Jobba för etablering av en sektorövergripande grupp för uppsökande ungdomsarbete såsom Föregångarna och Jobbcenter

- Göra upp en hörandemodell gällande demokrati för unga, för att tillvara ungas initiativ (ungdomsrådet)

- Se sociala medier som ett arbetsredskap

Det nya avtalet bygger på att minimera antalet administrativa timmar och istället utöka antalet timmar på fältet. De nya helheterna i avtalet är följande:

1) Hanteringen av ungdomsfullmäktige och där till hörande uppgifter

2) Ansvar för konkreta aktiviteter/fältarbete i hela kommunen, den anställda fungerar som dragare av fritidsaktiviteter med mera

3) Ansvar för arrangerande av öppet hus -verksamhet i kommunen. Den anställda koordinerar föräldrar, olika samarbetspartners, representanter från tredje sektorn med mera för att få till stånd en kontinuerlig öppet hus -verksamhet åtminstone under vinterhalvåret.

I övrigt är avtalet liknande som tidigare och bygger på en veckoarbetstid om 15 timmar per vecka. Kommunen skulle erlagga för tjänsterna 2.000 euro per månad inklusive moms 24 %.

Ny personal

Närvårdare vid Annahemmet

En befattning som närvårdare på 50 % av heltid har varit lediganslagen. En ansökning inkom inom utsatt tid.

Vård- och omsorgsnämnden anställde 9.10.2017 närvårdare Ann-Christin Vesterback fr.o.m 6.11.2017 tills vidare till befattningen som närvårdare 50 % av heltid. Hon anställs till vård- och omsorgsnämnden, men placeras i första hand vid Annahemmet. Befattningen innebär treskiftesarbete och provotid om 4 månader tillämpas.

Sjukskötare till Lärknäs

En befattning som sjukskötare 78,43 % av heltid har varit lediganslagen. En ansökning inkom inom utsatt tid.

Vård- och omsorgsnämnden anställde 9.10.2017 sjukskötare Jenny Nyfors fr.o.m 6.11.2017 tills vidare till befattningen som sjukskötare 78,43 % av heltid. Hon anställs till vård- och omsorgsnämnden, men placeras i första hand vid Lärknäs. Befattningen innebär treskiftesarbete och provotid om 4 månader tillämpas.

KORSNÄS
Stift

Julhälsningar från Lärknäs

Lärknäs köket tackar för älgkött, bär och frukt.

Vi på Lärknäs avdelningen tackar för gåvor i olika former som varit till glädje för våra boenden.

Julöppning i Korsnäs

Fredagen den 1.12 hölls den traditionsenliga julöppningen i Korsnäs. Efter att ifjol undantagsvis hållits i samband med julmarknaden vid Korsnäsgården, så återvände julöppningen i år till sin ursprungliga plats vid kommunens innergård.

Julöppningen inleddes med tal av pensionerade kommundirektör Anita Ismark i egenskap av hennes nyvalda titel som ordförande för Svenska Pensionärsförbundet i Österbotten. Efter talet gjorde jultomten entré åkandes med häst och kärra. Tomten delade ut

godis till besökarna och tog emot barnens önskelistor. Barnen hade möjlighet att ta en åktur med häst och kärra. Flertalet föreningar medverkade och bjöd bl.a på glögg, knäck och godis. Bredvid scouternas tält kunde man även grilla pinnbröd. Inne i värmen i sessionssalen kunde både gammal och ung pyssla tillsammans med papper och olika dekorationer, vilket resulterade bl.a. i vackra julkort i alla de varianter. Matilda Mann och Linus Lind assisterade pysslarna vid behov. Besökarna kunde värma sig inne hos Matbiten med att avnjuta kaffe eller saft och jultjärna.

Under dagen hade flertalet affärer och företag erbjudanden, lotterier och förlängd öppethållningstid. I Molpe hade även Marthaföreningen öppet hus och bjöd på glögg och pepparkaka. I snabblotteriet hade Siv Högnäs turen på sin sida och vann pepparkakshuset som var huvudvinst.

Julöppningen var mycket välbesökt och besökarna trivdes i den positiva sociala samvaron. Mitt varma tack till alla som medverkade på olika vis, utan Er insats ingen julöppning!

Text och foto: Petra Sundholm

Lillajul på hembygds museet

I storstugan serverades både traditionell julgröt och rejäl korngrynsgröt. I sovkmammaren såldes hantverk och nygräddade sockermunkar.

I farstun stod det traditionella julbordet framdukat.

Text och foto: Kenth Nedergård

Julmarknad i Korsnäsgråden

Lokala produkter stod i förgrunden på årets Julmarknad i Korsnäsgråden.

Motion om framtidssatsningar på företagsstrukturen i Korsnäs

Vid fullmäktigemötet den 22 maj 2017 lämnade Måns Holming med flera in en motion om satsningar på företagsstrukturen i Korsnäs. Motionen består av tre olika delar som alla berör företagsstrukturen i Korsnäs kommun.

1. Motionsställarna föreslår att kommunen bör anställa en person för att konkret arbeta för att få arbetsplatser till kommunen. Focus skulle vara på arbetsplatser och byggnaders funktioner, struktur, etableringar av microföretag samt strukturerna på de verksamhetslokaler där kommunen verkar idag.

2. Motionsställarna föreslår att kommunen införskaffar och planerar ett område för blockhus inom växthusnäringen samt investera i infrastrukturen så att företagare kan erbjudas möjlighet att etablera sig.

3. Motionsställarna föreslår också att företagsområdet i Molpe ses över, utvidgas, planeras och färdigställas med infrastruktur.

Kommunstyrelsen konstaterade 18.9.2017 att alla åtgärder förutsätter att budgetmedel intas för respektive åtgärd:

1. En befattning/tjänst borde inrättas med focus på företagandet kräver en lönebudget samt inrättandet av en befattning/tjänst
2. Budgetmedel för inköp av mark bör finnas i budgeten
3. Budgetmedel bör finnas för planering och investering i infrastruktur.

Strategisk delgeneralplan

Tekniska nämnden har ytterligare utrett förutsättningarna för åtgärder i motionen och konstaterade följande 4.10.2017.

Korsnäs kommun har inga områden för blockhus

inom växthusnäringen till salu. Kommunen äger en del skogsfastigheter, där etablering inom växthusnäringen är möjlig.

I Molpe by äger kommunen en industritomt invid Car-Ax. Tomten ingår i fastställd delgeneralplan för Molpe by och har beteckningen TY (Industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art). Tomten är delvis inom skyddszon för pälsfarmer och den del av tomten som är på TY området är ca. 17000 m² stor.

Under de senaste åren har inga förfrågningar inkommit av hugade intressenter till kommunen, för köp för att etablera en industri på detta område. Priset på tomten är fastställt år 2017 till 1,39€/m².

I korsningen av Sjövägen-Strandvägen finns en affärstomt till salu. Tomten ingår även i den fastställda delgeneralplanen för Molpe by och har beteckningen AL (Område för bostads- affärs- och kontorsbyggnader). Tomten är 1659 m² stor. Tomten används för tillfället som parkering för pendlare. Under de senaste åren har inga intressenter gjort förfrågan om köp av denna tomt. Priset på tomten är fastställt till 3,77€/m².

Det finns även andra T och TY områden i Molpe by som ägs av privatpersoner och företag.

Ett bra arbetsredskap för nyetableringar vore att en strategisk delgeneralplan uppgörs för kommunen, varav områden för nyetablering skulle framkomma, både på kommunens mark och privat mark.

Kommunstyrelsen föreslog 16.10.2017 att man intar budgetmedel för uppgörandet av en strategisk delgeneralplan.

Kommunfullmäktige beslöt 13.11.2017 att budgetera för uppgörande av en strategisk delgeneralplan. Fullmäktige konstaterade därmed motionen färdig behandlad och överförd till budgetberedningen.

Hälsningar från småbarnspedagogiken

*Suomi
Finland*
100

Kalevala vernissage.

Britta Nyfors berättade om Korsnåsmönstret.

Inom småbarnspedagogiken i Korsnäs kommun har vi under 2017 pratat om Finland som i år fyller 100. Vi har på daghemmen tittat på Finlands flagga, karta och var vi bor.

Fokus har varit Mumin, design (t.ex. Kalevala, Aarikka, Marimekko), finländska djur, matkultur och lokalhistoria med besök på bl.a. museiområdet. Ett sätt att bekanta sig med Finlands historia har varit att ta del av boken Hundarnas Kalevala. Vi har också lekt lekar från förr i tiden.

För att fira Finlands 100 år ordnades en självständighetsbal/fest på alla daghem i december.

*Johanna Söderling
och Sara Westerholm*

Lokalt fångad fisk.

Plantering av 100-års ek.

Besök på museiområdet

Muminhus av olika slag.

Läcker buffé med finländska smaker.

Korsnäströjan med på nationella listan över kulturarv!

Museiverket har i november 2017 utsett företeelser och föremål till en nationell förteckning över immateriellt kulturarv. Korsnäströjan hör till 52 ansökningar som godkändes och infördes i den första nationella förteckningen över immateriella kulturarv.

Korsnäströjan är relativt känd bland handarbetsintresserade personer både i Finland och internationellt. Tröjan har blivit en del av Korsnäs kommunens profil och Korsnäs hembygdsförening har tagit ansvaret för att bevara traditionen och konsten att tillverka tröjor. I hembygdsförening verkar mästare, som kan tillverka tröjor och föra konsten vidare.

Österbottens hantverk rf och arbetar- och medborgarinstitutet i regionen har ordnat kurser i tillverkning av Korsnäströjor. Österbottens hantverk har ordnat internationella seminarier om stickningskultur och gett ut ett antal böcker om tröjor och flerfärgsvirkning. Korsnäströjan har varit föremål för diskussion vid många tillställningar då handarbete och stickning har varit tema.

Bakgrund och historia

Med Korsnäströjan avses en ylletreja som utvecklades under senare hälften av 1800-talet i Korsnäs i Svenska Österbotten. De traditionella ylletrejorna i Korsnäs var tidigare helt stickade, men sedan virkningen blivit mera allmän utvecklade någon kunnig hantverksmänniska Korsnäströjan. Tröjan blev snabbt omtyckt och man började kopiera den. Men tillverkarna gjorde egna små ändringar. Kunskapen att tillverka Korsnäströjor har bevarats över 150 år ända till våra dagar. Man lyckades kombinera en traditionell stickad tröja med modenyheten, virkning.

Vad man främst lägger märke till är tröjans färger, dekorationer och unika utseende. Korsnäströjan kan anses representera toppen av dekorativa

traditionella ylletrejor. Särskilt hantverkare noterar tröjans intressanta och utmanande tillverkningsprocess.

Korsnäströjan har blivit en symbol för Korsnäs, finlandssvenskheten och finskheten beroende på från vilken perspektiv man betraktar saken.

Den första tillverkaren av Korsnäströjan känner man inte till, men i byarna fanns mästare, som tillverkade tröjor på beställning. Mästaren kom vanligen hem till gårdarna och tillverkade tröjorna där. Många lärde sig konsten att tillverka Korsnäströjor genom att hjälpa en mästare. Korsnäströjan har huvudsakligen använts av män som helg-, kyrko- och festkläder. I de mest välbärgade gårdarna kunde också kvinnorna bära Korsnäströja. Det fanns även tröjor för barn. Tröjorna har getts som gåva till respektade personer såsom präster och lärare samt tjänat som fästmansgåvor.

Korsnäströjor används också nuförtiden ofta i stället för en folkdräkt speciellt av män vid olika festliga tillfällen. Idag används Korsnäströjan mera av kvinnor än män och den används också som andra stickade tröjor på fritiden eller i jobbet. Korsnäströjornas historia går vidare tack vare kunniga hantverkare, kursverksamhet, publikationer samt utställningar.

Gratulationer till Korsnäs Hembygdsförening och Österbottens Hantverk, som står bakom förslaget.

Foto från presentationen av Korsnäströjan vid Korsnäs lantdag 2015.

Immateriella kulturarv

Immateriellt kulturarv är ett levande arv som är närvarande i vår vardag och det ingår i alla former av mänsklig verksamhet. Det kan till exempel vara muntliga traditioner, scenkonst, festligheter och seder, hantverksskunnande samt kunskaper om och färdigheter kring naturen och världsalltet. Det immateriella kulturarvet innefattar fenomen som är levande och föränderliga från generation till generation.

En internationell konvention styr tryggheten av det levande kulturarvet. Konventionen om tryggheten av det immateriella kulturarvet godkändes år 2003. Avtalet har undertecknats av 172 stater. Finland undertecknade år 2013 konventionen. Museiverket ansvarar för genomförandet av konventionen i Finland. Den första nationella förteckningen över immateriella kulturarv publicerades i november 2017.

Planera och tillsätt din personliga prägel

- internetmarknadsföring värt att satsa på

Enligt Peter Hellström från Creamarketing Ab, som är en av Startias expertorganisationer, är nystartade företags internetmarknadsföring alltför ofta som en båt utan åror och andra hjälpmedel:

– En båt och åror utan roddare, eller hemsidor utan uppdatering och ständigt förnybart innehåll är till ingen nytta alls. Webbssidorna måste ändras alltefter säsonger och årstider, precis som en båt blir utrustad på olika sätt för olika ändamål.

– Man måste tänka igenom vilken typ av besökare man riktigt vill fånga på webbplatsen och även vilka verktyg och medel som är de bäst lämpade, fortsätter Hellström.

Vid företagets startskede utarbetar företagarna en affärsplan, där även marknadsföringskostnader beaktas, men alltför ofta finns dock ingen marknadsföringsbudget alls eller summan innehåller enbart upprättande av webbplatsen.

– Men webbplatsen kräver ständigt uppdaterat innehåll. Webbssidorna bör vara sökmotoroptimerade, och även sociala medier måste upprätthållas kontinuerligt, eftersom man genom dem får den rätta målgruppen att besöka webbplatsen för mer information om produkter och tjänster samt för att klicka på och lägga produkter till inköpskorgen eller skicka anbudsbegäran. Med andra ord för att bli en kund, påminner Hellström.

Underhåll noggrant ditt kundinformationssystem, så att du kan se vad kunderna har köpt och när. Utnyttja e-postmarknadsföring exempelvis genom att erbjuda rabatt på nya tillfällen för befintliga kunder. Har din produkt en livscykel? Erbjud service eller byte av den gamla produkten till nyare modell. Säkerställ även att möjligheten att ta kontakt, beställa eller göra anbudsbegäran kan göras så enkelt som möjligt på webbsidorna.

Planeringen spelar en nyckelroll enligt Hellström. Företagarna måste ha en vision om hur företaget vill se ut, och detta måste återspeglas även på webbplatsen och andra kanaler.

Man bör kunna definiera sina egna målgrupper samt redskap och kanaler med vilka varje målgrupp kan nås. När marknadsföringsbudgeten är klar, är det viktigt att fundera på vad du kan göra dig själv och vad som är vettigt att göras som köptjänst.

Webbsidornas funktionalitet, hög kvalitet och regelbundet uppdaterat innehåll samt effektiva annonskampanjer i lämpliga kanaler stöder varandra.

– I företagets sociala medier, såsom Facebook, bör man regelbundet publicera något intressant innehåll. Genom att klicka på länkarna styrs besökarna till webbplatsen, där man hittar tydlig och snyggt presenterad tilläggsinformation om produkten eller tjänsten.

Konsumenterna uppskattar förutom en rationell och tillförlitlig kommunikation även säregenhet, och därför uppmanar Hellström företagarna att sätta sin personliga prägel på marknadsföringen:

– Visa hur din och företagets vardag ser ut, finn ditt eget sätt att vara närvarande i olika kanaler och välj kanalen enligt det som passar dig bäst. Skulle videofilmning, bloggning eller fotografering passa in på just dig?

VAASANSEUDUN UUSYRITYSKESKUS
VASAREGIONENS NYFÖRETAGSCENTRUM
VAASA REGION ENTERPRISE AGENCY

Anita Ismark leder pensionärerna i Österbotten

Pensionerade kommundirektören Anita Ismark tillträdde som ny ordförande för Svenska pensionärsförbundet (SPF) i Österbotten från och med 1 november i år.

– Jag vill verka för ett gott liv på äldre dagar. Ett gott liv innebär bland annat trivsel med olika aktiviteter i medlemsföreningarna. Det innebär också att vi i regionen aktivt ska bevaka medlemmarnas intressen, inte minst inom äldreomsorgen, i och med de stora förändringarna inom social- och hälsovården. Pensionärernas ekonomi är också en fråga som bör bevakas. Nästan 430 000 - en tredjedel av pensionärerna i Finland år 2016 - lever under den av EU fastställda fattigdomsgränsen.

Intressebevakningen fortsätter att vara högt uppe på agendan.

– På det första mötet i januari träffar den nya regionstyrelsen de österbottniska riksdagsledamöterna för gemensamma överläggningar.

Intressebevakningen sker också i samarbete med det nationella Svenska Pensionärsförbundet r.f. och Pensionärsförbundets intresseorganisation PIO r.f.

– På den österbottniska agendan finns det kommande pensionärsparlamentet i Vasa 14-15 maj nästa år. Pensionärsparlamentet är ett nystartat samarbete med Seniorerna i Västerbotten. Vi vill ta del av varandras erfarenheter på olika samhällsplan och öka samarbetet över Kvarken. Pensionärsparlamentet och samverkan med Västerbotten är ett initiativ som inleddes i fjol i Lycksele och ska bli årligen återkommande.

Ismark önskar alla nyblivna pensionärer välkomna med i verksamheten och den goda gemenskapen.

– Jag önskar att tröskeln ska vara låg för att ta kontakt med mig angående frågor som förbundet kan arbeta för, hälsar Ismark.

Vid Svenska Pensionärsförbundet höstmöte i Tammerfors 23.11.2017 blev Anita Ismark även vald till medlem i förbundsstyrelsen för åren 2018-2019.

Foto: Martina Uthardt

Faktaruta

Familj:	Make, tre barn och ett barnbarn.
Född:	12.2.1951 i Vasa
Utbildning:	Pol.kand.
Yrke:	Pensionerad kommundirektör. Kommunalråd.
Hobby:	Stavgång, vinterbad och går regelbundet på gymmet.

KorsnäsKrysset

Lagom till jul ska ni få ta del av det första KorsnäsKrysset. Jan H. Eriksson, bosatt i Molpe, konstruerar korsord till olika finlandssvenska medier och nu ska även KorsnäsNytt få ett alldeles eget korsord.

Lämna in din lösning senast 5.1.2018 till Korsnäs kommun, Strandvägen 4323, 66200 Korsnäs så är du med om utlottning av fina Korsnäspriser.

HUR MÅNG "LEMMAD" ÄR JUDISKA MENORAN?	KORT SNABBT SLAG I RING	STENARNARNA	SVENSK KVÄLLS-TIDNING KORT	▼	MEN-LÖSA	DONA-RENS RÄTT		VATTEN-SVULLNAD	▼	ÄR NOG FÖRRA JULENS BOK	▲	KROKIG BOKSTAV FAMLAR	JAPANSK TEATER BILEN OCH BODEN	KRANEN	EJ SKADAD	FADERN SONEN OCH DEN HELIGE ANDE
										TOMT PRAT	▼					
										ÄR KNÄNA VID GOD VIGÖR						
										ÄR NOG DEN LILLA EKAN				FAETS	LANG-VARIG BRITTISSK DROTT-NING	
										ADRESS-DEL VÄTT ÖVER-GÅNGS-STÄLLE H2O	▼		KÄNSLAN AV STEL-HETEN EPOK			▼
												SAMS FÖLJA MED UTVECK-LINGEN				
UNDAN-BAD SIG															BLAD I SIL	
STIPU-LERA			SKYDD MOT LJUS			RÄKAR				KINESISK VISDOM			ERIC, 3-A I SVENSKA MELLO 2010		ORAVAIS TRAFIK	
NÄT-DAGBOK					R A D			APOSTEL MED EGEN KYRKA STATION PÅ KARTA								FRANSK KORS-ORDSÖ
SKEPPET	LITEN KARPFIK GÖR GYM-NASTEN									ÄLDRE ER NGT ÖVER-GÄENDE	▼				EGO	
										SES MED DEN ANDRE TIDLÖS				KANSKE MED BAJA		HELA VÄRLDEN
LUBBAR KAS-SERA								VINYL-FORMAT OLOF PALME				MÄNGEN I BOK IATA-KOD FÖR STUTT-GART				TUNGT KIND-BEN?
						FLACKA RUNT	TANK-LÖST						KJERRMAN HAR TEMA I DR ZHIVAGO			
MATFISK SOM BYXAS		SÄGS VARA BLÄTT HOS ADELN	ÄR VÅL KAFFE-FILTRET?	SKOL-CHEF		MALM-FINNARE GOTTFRID LEVDE I TOSCANA								AFTER I FJÄLLET SUSSAR	AMI	
								SU:S SISTE PRESIDENT FINNAIR TIDIGARE								BLÅBÄRET
DÄR ÄR CALGARY STÖRST										BOMMA FÖR		BRUKAR KÄMPAR BLI				
HAN HÄNGER PÅ SLÄP										MITTDEL AV OÄN-DLIG		BÅDE ELIZABETH OCH SWIFT				
►						REAKTOR-BRÄNSLET RÄNNAR								DÅLIGT BETYG	FARTYGS-DRIFT	
DET ÄR RÄETS BARN		LÖSER DU JUST NU										KANSKE EN TORKAD WÄGNER?			DIFTONG I VÅR VÄRLDS-DEL	
JE	HAR ÄLGEN SITT				►			BLIR SAGAN				►				

Konstruktör: Jan H. Eriksson

NAMN: _____

TELEFON: _____

ADRESS: _____

EPOST: _____

På gång i KORSNÄS

JULEN STÅR VID DÖRREN

vid gruvan (Gruvvägen 32) lördag 16.12 kl. 11-14

- Mathantverksprojektet avslutas och bjuder på nygräddade jultårter till dom 150 första besökarna
- Försäljning av mathantverk, vi paketerar julgåvor i snygga förpackningar under dagen.
- Favorit i repris: vi gräddar färska grisar 1€/st (begränsat antal)
- Kaj Nordqvist säljer havrekärvar m.m
- Stina Österbro säljer Avon kosmetika
- Norrbro säljer lammkött
- Hemmanet säljer ängskalkon
- Balticumvännerna håller sitt stora loppis med husgeråd, textilier, kläder m.m öppet
- Hobbyloppiset i mathantverkarnas garagedel är öppet och nya produkter har tillkommit.
- Korsnäs Företagare bjuder på kaffe

Grisar

1 €

VÄLKOMNA PÅ JULUPPKÖP!

Midvinterfest 6.1.2018 kl.18-02

på Korsnäsgården

Meny: Ostsoppa med rökt renstek
Oxstek med tranbärssås, gratäng, rotsaker
Pannakotta med havtornssås
Kaffe

Drycker: öl, cider, lonkero, vit och rödvin,
snaps, konjak, likör, vodka o whisky

Efter maten dans till tonerna av All Stars

Supéns pris 35€/pers

Anmälningar görs till Anneli 050-5971930
eller annelipellfolk@netikka.fi
senast 1.1.2018

Fridfull Jul och Gott Nytt År

Tillönskas alla våra duktiga klädsorterare
samt alla ni som på olika sätt deltagit i
Baltikumvännernas verksamhet och gjort
det möjligt att vi kunnat hjälpa både i
när området, Karelen och i de Baltiska
staterna.

Stort TACK till Korsnäs Jaktförening för det
fina älgköttet.

Soppan serveras 25 mars 2018.

Klädinsamlingen startar tisdagen
den 20 februari 2017.

Baltikumvännerna r.f.

JULKONSERT i Molpe Paviljong

Lördag 16.12 kl. 19.00

Jan-Ola Granholm

Miranda Nordman

Gun Korsbäck

Entré:

vuxna 20 €

Barn u. 15 år 10 €

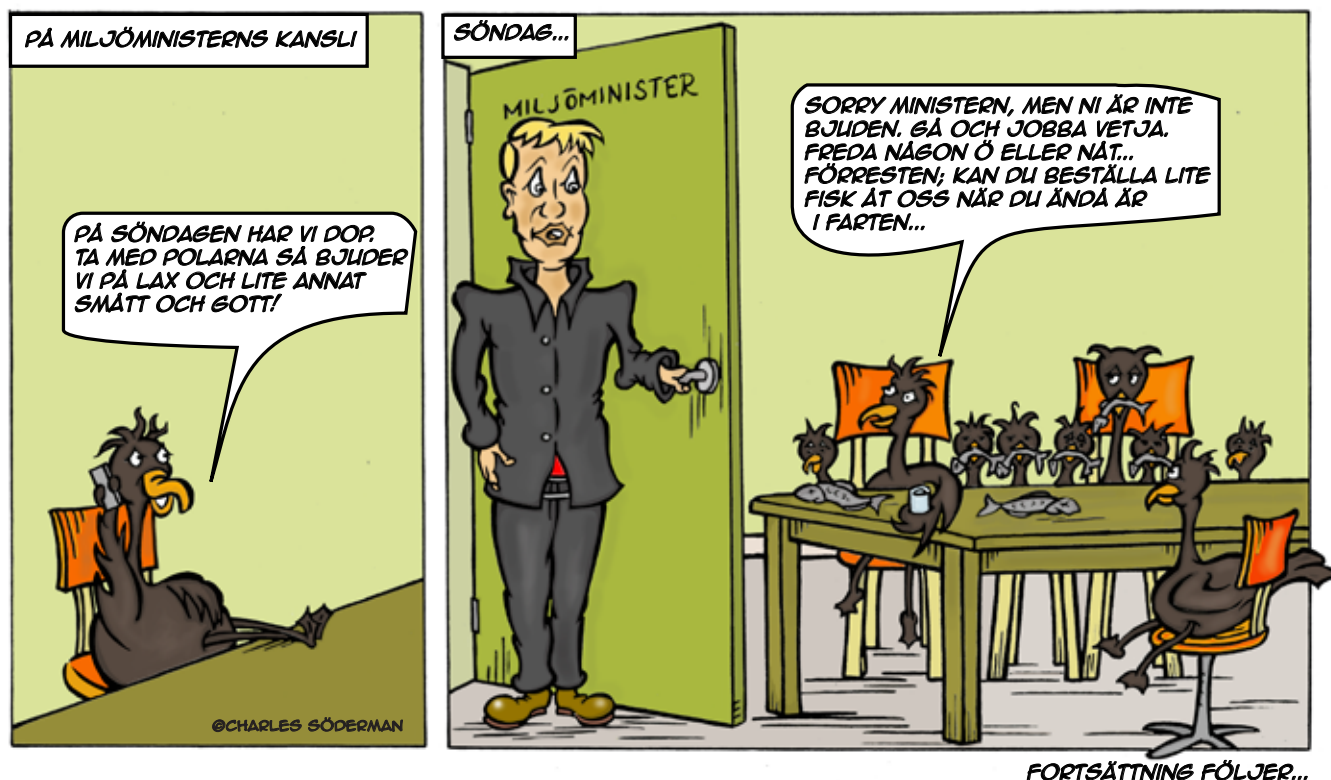
Kaffe och hembakt
ingår i priset

Dukade bord, julstämning i hela
paviljongen, varmt och ombonat.

SKARVDOP

Svenska Kvinnoförbundet i Korsnäs inbjuder till 35-årsjubileum

lördagen den 16 december 2017 kl. 14.00 på biblioteket, Silverbergsvägen 9 i Korsnäs.

Ann-Sofi Backgren håller föredrag med rubriken:

Från kvinnokamp till jämställdhet.

Musikprogram

Föreningen bjuder på kaffe och tårta

Varmt välkomna!

Styrelsen

Vårens kursprogram

Vårens kursprogram delas ut till alla hushåll fredag 29.12.2017. Anmälan till kurserna och föreläsningarna inleds tisdag 3.1.2018 kl. 17.00-19.00. OBS klockslaget!

God Jul och Gott Nytt År önskar Eva, Monica och Annika

En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År

tillönskas alla företagare i Korsnäs !

Korsnäs kommuns fritidsavdelning önskar kommuninvånare, samarbetspartners och övriga God Jul och Gott Nytt År!

Korsnäs 4H önskar sina medlemmar och samarbetspartners God Jul och Gott Nytt År!

Aktuellt från Biblioteks-, kultur- och fritids- sektionen

Den starka prästen

Fredag 15.12. kl 19 Ann-Sofi Backgren berättar om boken "Den starka prästen". Välkommen och koppla av en stund från julstressen och lyssna till historier om och av Bergöbon "Den starka prästen".

Utställningar

December månads utställning, fotografier av Tomas Baliukonis, visas till årets slut. (Baliukonis foto, har inte kollat om det är okej.)

Januari månads utställning, handarbeten av Annette Smedlund-Gran, "Ur mina gömmor"- gammalt och nytt!

Februari månads utställning, naturfoton av Tuija Warén, öppnas på Runebergsdagen 5.2. Öppningstal av kd Christina Båssar.

Julens tider i biblioteket och bokbussen

Biblioteket öppet normalt 22.12. kl 12-19 samt i mellandagarna. Fredag 5.1. 2018 är dag före helg, biblioteket stänger kl. 16.

Bokbussen kör sista turen för året vecka 51.

Appen Biblio

Den nya appen Biblio! Kolla in den nya lättanvända appen Biblio på Fredrikabibliotekens webbsida. Enkelt att lyssna på ljudböcker i appen.

Regionlån och fjärrlån

Fredrikabiblioteken, dit Korsnäs bibliotek hör, och Vasa stadsbibliotek har inlett en transport av böcker mellan biblioteken i så gott som hela Svenskosterbotten. Avsikten är att förenkla, försnabba och förbättra kundservicen. En boktransport körs två gånger i veckan i regionen.

I praktiken ska det vara möjligt att få tag på en bok som finns inne på vilket bibliotek som helst i området från Kristinestad i söder till Kronoby och Larsmo i norr, inom en vecka. Det betyder att man inte behöver stå i kö på en utlånad bok i hemortens bibliotek. Det samma gäller även en bok som inte finns alls i hemortens bibliotek.

Biblioteken har gemensamt gått in för en avgift för dessa nya regionlån. En avgift kommer också att införas på fjärrlån som sänds per post utanför regionen. Avgiften är 2 euro och denna avgift godkändes av Biblioteks-, kultur- och fritidssektionen på sammanträdet 23.11.

Det innebär att regionlån och fjärrlån har en avgift om minst 2 euro, Korsnäs bibliotek tar det långivande bibliotekets avgift om den är högre än 2 euro. (Textuniversitetsbibliotek tar en kundavgift på 9 euro)

Märk att det fortfarande är och förblir gratis att beställa och stå i kö på Korsnäs biblioteks egna böcker! Och så har vi förstås massor med bra böcker som man inte behöver köa för eller som man kan läsa medan man väntar!

Wasa teater fredag 26.1.2018 kl 19.00

"Den första dagen" - en tragikomed om välfärdssamhällets vardagshjältar, utan vilka hjulen slutar rulla. Carola Sarén som den plikttrogna, empatiska och lyssnande närvårdaren Ritva.

Anna Krogerus underhållande och tankeväckande pjäs om åldringsvård, integrering av invandrare, inbesparingar och förordningar.

Hög igenkänningsfaktor för den som jobbar inom vården eller som anhörigvårdare!

Biljett och buss 30 euro, boka senast 22.1. i biblioteket tel 06-3479140

God Jul och Gott Nytt År
önskar bibliotekspersonalen!

Tack för året som gått och
lycka och välgång inför det
nya året 2018!

Julklappstips

Passa på och ge bort en bok som julklapp. Under året har en hel böcker med Korsnäsanknytning utgetts. Här följer ett urval av böcker, som ni antingen hittar i lokala butiker och banker, kan köpa av författaren eller i en del fall via nätbutiker.

Den starka prästen

"Historien om och av Bergöbon -Den starka prästen- Berättelser från Världsarvet Kvarkens skärgård" är en nyutgåva av boken "Starka prästen", skriven av Petrus Nordmann år 1919. I boken nämns aldrig prästens namn, men det är ändå allmänt känt att den handlar om August Reinhold Hedberg, allmänt kallad BOA. Han var född i Petalax 7.1.1862, men blev välkänd som verksam aktiv präst på Bergö. Han hann även fungera som tf kyrkoherde i Korsnäs församling åren 1891-93.

Den starka prästen var en mångsysslare som inte var rädd för strapatser. År 1893 kom han ut till Bergö och då gällde det för honom att bland lotsar, fiskare och sälkyttar på nära håll lära känna ett liv fullt av faror och vedermödor. Han gick in i sitt uppdrag på allvar. Han avslutade sina dagar på Prästudden i Vikinga i Vasa den 28 februari 1922. Vill du få en inblick i skärgårdslivets vedermödor ur ett kanske annat perspektiv, varför inte göra det i sällskap med den starke prästen.

Bakom återutgivningen av boken står Ann-Sofi Backgren, Molpebon som alltid varit intresserad av lokalhistoria och berättelser. Boken "Den starka prästen" är ett av stegen i bevarandet av ett immateriellt kulturarv, ett skärgårdskulturarv, som kanske annars gått förlorat.

Stjärnfararna blir bosättare

Rymdäventyret fortsätter!

Om några dagar utkommer boken *Stjärnfararna blir Bosättare*, den andra delen av Bjarne Ismarks romansvit *Stjärnfararna*. I den nya boken blir vi förflyttade mer än tusen år framåt i tiden. Vi får uppleva hur människorna har klarat sig på de olika planeterna.

En expedition beger sig iväg från det mest avlägsna solsystemet med det gamla stjärnskeppet *Salome*, för att besöka de tidigare koloniserade planeterna. Svårigheter, äventyr och överraskningar möter medlemmarna i expeditionen.

Slutligen fortsätter expeditionen till det solsystem som människan ursprungligen kom från, till Den gamla Jorden. Men det blir en annan historia i nästa bok som utkommer 2018.

Boken *Stjärnfararna blir Bosättare* finns till salu i bokhandlar i Svenskfinland från och med 18.12.2017.

Elfina och själen

Evelina Lindahl, CreatEVE

En familjesaga för alla åldrar skriven och illustrerad av Evelina Lindahl med rötterna i Taklax, men numera verksam på Åland.

Den rikt illustrerade boken handlar om Elfina som har en annan syn på hur hon kommit till världen. Boken väcker frågor om vad en själ är och är lämplig att läsa i åldern 5 år och uppåt. Trots det allvarliga temat utlovas humor och glädjetårar. Ifina kommer inte från mammas mage,

Överleva eller leva?

Alexandra Sippus, redaktör och bosatt i Korsnäs

Depression är en vanlig sjukdom och en farlig sjukdom. Den drabbar många och påverkar ännu fler; ändå talas det förhållandevis lite om den. För Alexandra Sippus, som blev deprimerad i tonåren, gick det så långt att hon försökte ta sitt liv. Hon var sjuk i tio år. I dag är hon frisk och fri från depression och självskadebeteenden och vill berätta sin egen historia för att sprida kunskap, förståelse och hopp. Hon har också intervjuat fyra andra som hittat en väg ut ur depressionens mörker.

Julkransbindning på Väncafé

Vildmarksguiden Fred Södergran har lett skogsutfärder och friluftsdagar för flyktingarna under hösten, som ett led i bibliotekets mångkulturella verksamhet.

På Väncafé 27.11. hade han skaffat material till dörrkransar, både från naturen och som donation från Korsnäs Blomster. Fred instruerade och det blev ett populärt programinslag under cafeet.

På gång i Prästgårdsmuseet

Upprop för konstutställning nästa sommar

Har ni träsniderier av Torsten Lundmark hemma?

Föreningen Prästgårdsmuséet i Korsnäs r.f. kommer att ordna en utställning om träsnidaren Torsten Lundmark sommaren 2018. Nu hoppas vi att ni lånar ut era föremål, gubbar och gummor, till vår utställning.

Ta kontakt under vårterminen 2018 med Anita Ismark per tel 050-5181949.

Styrelsen

Torsten Lundmark (1928 - 2012)

Torsten Lundmark föddes 22.10.1928 i Pulkar i Bjurbäck. Han kom som nummer två i en syskonskara på sju.

Han var tidigt intresserad av att tillverka, bygga och reparera saker. I början av 1950-talet var han i några omgångar över till Sverige och arbetade, men kom sen hem igen och började reparera motorfordon m.m. åt folk i sin smedja i Pulkar.

Han gifte sig och flyttade till Ståhlgrinden i Velkmoss i Pörtom och tog där över svärföräldrarnas jordbruk 1957 tillsammans med hustrun Margit.

Han blev med åren mer och mer intresserad av träsnideri och inredde en snickarbod i uthuset. I slutet av 1970-talet kom han i kontakt med Stundars och började där som träsnidare och senare även som

ha varit så fascinerad av Torstens trægubbar så att han hade svårt att slita sig därifrån. Han fick en trægubbe, en jägare med nedlagt byte, som minne med sig hem till slottet.

Torsten såg alltid det vackra i trädknor och stubbar han hittade ute i naturen och många är de alster han tillverkade av dylika stubbar och knor han tog med sig hem. Alla gubbar och gummor han tillverkade berättade också om ett hantverk eller ett arbetsmoment som utfördes förr i världen.

Majvor Lundmark

smed. Där höll han till om somrarna i ca 30 års tid.

Snickarkurser i Närpes M:s regi började han hålla i början av 1980-talet och höll dem ända fram till år 2007.

Nämnas kan att hans alster även varit med på en utställning i London för konsthantverkare från Finland.

År 2006 fick han också förevisa sina trægubbar för Sveriges kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia. Kungaparet besökte då Vasa och bl.a. Österbottens museum där Torsten ombetts att förevisa sina gubbar. Kungen lär

Julprogrammet i Korsnäs församling

Sö 17.12 kl. 11.00 **Högmässa** i Församlingshemmet, Cay-Håkan Englund och Deseré Granholm.

Sö 17.12 kl 18.00 **De vackraste julsångerna** i Församlingshemmet. Mycket allsång, Projektkören dir. Deseré Granholm uppträder.

On 20.12 kl. 15.00 **Julsånger och julandakt** i Bukettens matsal, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Sö 24.12 kl. 10.30 **Julbön** i Anna-hemmet och 11.00 Julbön på Lärknäs, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Julafton, sö 24.12 kl. 14.30 **Julbön** med sång av Free Spirits, dir. Jan-Ola Granholm, julevangeliet med Guy Kronqvist, allsång med Deseré Granholm. Om vädret tillåter så hålls julbönen utomhus framför församlingshemmet, varma kläder och skor rekommenderas!

Juldagen, må 25.12 kl. 8.00 **Julotta** i Församlingshemmet, Guy Kronqvist, Deseré Granholm, sång av Kyrkokören.

Annandag jul, ti 26.12 kl. 11.00 **Gudstjänst** i Molpe kyrka, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Nyårsafton, sö 31.12 kl. 11.00 **Gudstjänst** i Församlingshemmet, Guy Kronqvist, Kjell Lolax. Predikan: Samuel Erikson.

Nyårsdagen, må 1.1.2018 kl. 18.00 **Kvällsgudstjänst** i Församlingshemmet, Guy Kronqvist, Kjell Lolax.

Trettondagen, lö 6.1.2018 kl. 11.00 **Gudstjänst** i Taklax bönehus, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Välkommen!

LC KORSNÄS informerar

KNORRLUND 2017

Lottdragning i Knorrundlotteriet skedde 03.12 under överseende av Mats Ståhl. Vinsterna, som utdelats, tillföll följande:

Huvudvinsten Knorrund: Sven Söderman, Harrström

25 st Skinkor: Gustav Rönnlöf, Siv Hartvik, Gustav Häggblom, Tomas Backholm, Kia Holmqvist, Bror Södergran, Jimmy Hedman, Per-Ole Lassas, Sven Söderman, Emilia Lindell, Karl-Johan Källund, Anita Stenholm, Simon Backlund, Gustav Häggblom, Tom Westerdahl, Minea Ekström, Ylva Westerdahl, Tom Westerdahl, Sven-Johan Åbacka, Annika Forsman, Boris Backholm, Sally Backlund, Lis-Britt Södergran, Nico Riddar, Anne-Marie Cederberg.

30 st Chokladaskar: Jan-Erik Westerdahl, Kent Norrdahl, Gullevi Norras, Sven-Erik Bernas, Karl Juthborg, Nils Sten, Tomas Backholm, Ole Wilson, Lis-Britt Södergran, Erik Nylund, Lis-Britt Södergran, Tore Österbro, Christina Ravals, Ingeborg Westergård, Roy Eklund, Kerstin Ivars,

Anne-Maj Ekström, Per Backlin, Erik Nyfors, Håkan Sandholm, Jan-Ove Sandman, Bengt-Göran Nyfors, Nicklas Hultholm, Erik Nylund, Gustav Häggblom, Tore Österbro, Sune Sten, Leo Lillbåsk, Erik Nylund, Karl-Gustav Holmblad.

Vi tackar alla som deltagit i lotteriet, gratulerar vinnarna och önskar alla en God Jul och ett Gott Nytt År.

BUSSRESA TILL PÖRTOMREVYN 20.01.2017

Traditionsenligt ordnar Lions bussresa till Pörtomrevyn lördagen den 20 januari 2018 kl. 19.00.

Bussen kör rutten Harrström-Taklax-Korsnäs-Korsbäck- Molpe.

Boka genast: Lis-Britt tel 0500-261003 eller Lasse 0500-563598

SCOUTPROGRAM VÅREN 2018

Mån 22.1 kl.18.00 Församlingshemmet.

Knopar och knutar, trangia samt "Vett och etikett".

Mån 29.1 kl. 18.00 Församlingshemmet.

Vi tränar på att göra upp eld. Obligatorisk närvaro för årets scouter!

Sön 4.2 kl. 10.30 Samling i församlingshemmet.
Guy Kronqvists avskedsgudstjänst.

Mån 5.2 kl. 18.00 Församlingshemmet.
Guldsmuggling.

Mån 12.2 kl.18.00 Församlingshemmet
Röda Korsets Första Hjälp kommer och tränar
Första Hjälp med oss. Inom- och utomhus. Obliga-
torisk närvaro för årets scouter!
Trangia och stormlykta.

Mån 19.2 kl.18.00 Start från församlingshemmet.
Vi tränar karta och kompass. Obligatorisk närvaro
för årets scouter!

Lör 3.3 kl. 08.45 Avfärd från församlingshemmet till
Öjna med buss.

Vi deltar i Petalax Pilken. Scoutkåren betalar delta-
garavgiften samt ordnar med utrustningen. Varma
kläder på och varmt dricka och matsäck med!

Mån 5.3 kl.18.00. Start från brandstation.

Vi går till Gläntan. Gummistövlar på.

Ta med korv och dricka!

Fre-Lör 16-17.3 UTEHAJK. Mera info senare.

Sön 25.3 kl. 10.30 Samling i församlingshemmet.
Familjegudstjänst och SCOUTDUBBING.
OBLIGATORISKT FÖR ALLA INSKRIVNA SCOUTER!

Fre 6.4 kl. 17.00 Start från församlingshemmet med
avfärd till simhallen. OBS! Inga simshorts! Pizza i
Närpes efter simningen. Scoutkåren betalar sim-
ningen och scouternas pizza och dricka!

Mån 9.4 kl. 18.00 Start vid församlingshemmet.
Cykelorientering. Hjälm på!

Mån 16.4 kl. 18.00 Församlingshemmet.
Scoutavslutning!

Vecka 31 SOMMARHAJK med en övernattningsnatt mitt
i veckan. Info om hajken meddelas senare!

KOM ALLTID SCOUTKLÄDD VID
ALLA TRÄFFAR!

VID FRÅGOR RING STURE 0500-
662917

Lediga platser

"Hustomte" sökes

Korsnäs Ungdoms- och Byaförening söker en
social, flitig person som skulle vilja tjäna lite
extra per månad, passar även för en nybliven
pensionär. Jobbet gäller främst att funka som
fastighetsskötare och kaffekock vid möten.
Jobbet kommer att vara både dag- och kvälls-
tid, enligt behov. Är du intresserad eller har
några frågor så ta kontakt med Anneli tel. 050
59 71 930 eller anneli.pellfolk@netikka.fi

Korsnäsmössa till nyfödda

Korsnäs kommun har gett
alla nyfödda Korsnäsbor varsin
Korsnäsmössa under jubileumsåret 2017.
Många fick sin mössa på sommarfesten i
somras och några har delats ut senare. Finns
det ännu nyfödda Korsnäsbor, som inte fått en
mössa, önskar kommunen att föräldrarna tar
kontakt med kommunkansliet snarast möjligt!

Till Jul

Julgrupper blommor pynt

Öppet fred. 22.12 9-18

lörd. 23.12 9-17

sönd. 24.12 stängt

Självbetjäningen öppen hela helgen

VÄLKOMNA

Korsnäs Blomster o Begravningstjänst

Tel. 06-3641 410 050-5740 464

Vi finns också på Facebook o Instagram

Stjärnfararna blir bosättare

av Bjarne Ismark

(fortsättning på Grottmänniskan blir Stjärnfarare)

I den nya boken blir vi

förflyttade tusen år framåt

i tiden. På de koloniserade

planeterna kämpar människor

i svåra miljöer, slåss, älskar

och förökar sig!

Facebooksida: Stjärnfararna

Pris 22€

stjarnfararna@ismark.com

050-352 2701

Fråga efter den i bokhandeln!

*Trerätters jullunch söndag
17.12*

*Stående lunchjultbord onsdag
20.12*

Julstängt 23.12-26.12

Nyårsafton 31.12 12-21

Nyårsdagen 1.1 12-20

God Jul!

STRAND-MÖLLE
-restaurangen vid havet

Sjövägen 271, Molpe
info@strand-molle.fi

Tfn: 06-3476 754
www.strand-molle.fi

www.ostrocenter.fi

Vi önskar alla våra kunder en
God Jul och ett Gott Nytt År

toys - jouets - spielwaren
bruder

NYHETER PÅ LAGER!

TRAMPTRAKTORER
OCH TILLBEHÖR

ETT PARTI I LAGER

BLÅKLÄDER
WORKWEAR

HUVTRÖJA 3399

55,-
(75,-)

FRISTADS® KANSAS®

GEN Y
SWEATSHIRT
JACKA 7052

75,-

OstroCenter

RAUTANET

NYKARLEBY Frillmossavägen 2
KORSNÄS Strandvägen 4131

☎ 7817450
☎ 2827700

NT-SERVICE

- Besiktningsservice
- Bilreparationer och service
- Rep. av småmaskiner och motorer
- Rost- och krockskador
- Däckarbeten

Öppet vardagar kl. 8-16
(kvällstid tis-tor kl. 18-21)
lö enligt överenskommelse

Sjödahlsvägen 45, Molpe
Tel 050-3312 001

Ralf och Siri Nylunds Trädgårdsfond

Styrelsen för Korsnäs Handelsträdgård har utsett Molpe Uf till årets mottagare av donationen från trädgårdsfonden.

Initiativet med att färdigställa ett utegym för både gammal och ung förgyller utemiljön, hälsan och välbefinnande.

Från vänster: Hanna Blomqvist, Lis-Britt Södergran och Lars-Erik Nylund. (Foto: Sture Södergran)

God Jul och Gott Nytt År tillönskas er alla!

Korsnäs Handelsträdgård/
Lis-Britt och Lars-Erik

God Jul och Gott Nytt År!

Vi tackar våra kunder och ägarkunder
för det gångna året och tillönskar alla
ett riktigt framgångsrikt nytt år.

OP Korsnäs

Kommunkansliet håller julstängt

27.12.2017

28.12.2017

29.12.2017

Vid akuta sociala ärenden ring 050 4064 831. Kl. 10.00-12.00

Vid akuta tekniska ärenden ring:

27.12: 06-3479 129 / 050 550 6267

28.12: 06-3479 127 / 0500 292 482

29.12: 06-3479 136 / 040 756 5597

Korsnäsins kunnan vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2019-2020 taloussuunnitelma

Korsnäsins kunnanvaltuusto käsittelee kunnanhallituksen ehdotusta talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi kokouksessaan 11.12.2016. On kauan tuntunut siltä, että olemme myöhään matkassa talousarviolla, ehkä johtuen siitä, että meillä on ollut kuntavaalit ja vaihdot luottamusjäsenistössä muuna ajankohtana kuin aikaisemmin ja siksi on vähän luottavaista todeta, että lopullinen päätös valtuustossa suurella todennäköisyydellä tehdään päivän verran aikaisemmin kuin edellisvuonna.

Viime vuonna luokiteltiin talousarviota ”Vakaaksi” ja ”Harkituksi” ja haluan väittää, että kunnan talousarvio on sitä edelleen vaikka taloudellista tulosta viimeisellä rivillä vuodelle 2018 on suunniteltu hiukan miinusmerkkiseksi.

Viranhaltijat ja luottamusjäsenet, jotka ovat työskennelleet suunnitelmien ja numeroiden parissa ovat hyvin perillä toiminta-alueistaan mutta tietävät myös, että taloudellinen liikkumavara kunnassa on rajallinen ja siksi mietitään tarkkaan miten ja missä halutaan tehdä satsaukset.

Meillä on hyvä vuosi mukana repussa vuodelta 2016. Sen vuoden tulos oli pieni tönäisy eteenpäin jota ehkä tarvittiin uskaltaaksemme tarttua vaikeaan tehtävään jakaa ylimääräinen palkkapotti henkilökunnalle ja samanaikaisesti muokata palkkajärjestelmäämme. Tämän vuoden tulos vaikuttaa myös toteutuvan vähän budjetoitua paremmin, joten keskustelimme kunnanhallituksessa, että voimme ottaa pienen tappionkin yhtenä vuonna.

Kunnallista taloutta on viime vuosien aikana leimannut jatkuva kiristyminen heikosta suhdannetilanteesta johtuen ja yhä hitaamman verotulolisäysten johdosta. Eri kiky-toimenpiteet vaikuttavat sekä talouksiin että veroihin mutta Korsnäsins kunnan osalta suuri valtionosuuksien väheneminen vuodesta 2017 vuoteen 2018 tekee vaikeaksi vähentää 500.000 eurolla noin vain

yli yön. Kiitos terveen pidättyväisyyden voimme yt-neuvottelujen sijaan tai irtisanomalla henkilökuntaa periaatteessa jatkaa kuten aikaisemmin. Toivon, että eri yksiköiden henkilökunta tuntee olevansa yhtä turvallisia kuin minä mitä tulee kunnan talouteen.

Vuoden 2018 talousarvioehdotus

Talousarvioehdotuksessa lähdemme siitä, että kokonaistulot nousevat yhteensä 3,5 miljoonaan euroon ja kokonaistoimintamenot 16,2 miljoonaan sekä toiminnan 12,8 miljoonan nettotulokseen. Mikäli vertaamme lukuja vuoden 2017 talousarviolukuihin vaikuttaa siltä, että melkein pä samat luvut ovat kyseessä, ihan kuin niitä olisi kopioitu. Mutta lukujen sisällä on joitakin eroja.

Mitä normaalitoimintaan tulee olemme laskeneet, että palkkakulujen lisäys on noin 2,4 % ja tähän lasketaan myös oma lisäpotti, jota jaettiin vuonna 2017, sekä, että kunnallisesta sopimuksesta käydään uudet neuvottelut vuoden 2018 alussa. Lärknäsins laitoshoidon suunnitellaan muutettavaksi tehostetuksi palveluasumiseksi ja sillä on myös pienet vaikutukset talousarvioon. Henkilötyövuosien kokonaismäärä kunnan palveluksessa lasketaan olevan suhteellisen pysyvä mutta satsauksia tehdään edelleen kuntayhtymiin K5:n ja Maalahden-Korsnäsins terveyskeskukseen. Saamme toivoa, että nämä satsaukset ovat hyödyksi väestöllemme ja olen näkevinäni, että meillä on määrätty taloudellinen liikkumavara, joka on syntynyt viime vuosien aikana, jolloin terveyden ja sairaanhoidon kustannukset ovat laskeneet.

Rahoitus

Verotulojen kehitys

	2014	2015	2016	TA2017	TA2018
Kunnallisvero	6 440 t€	5 014 t€	5 467 t€	5 330 t€	5 263 t€
Yhteisövero	835 t€	969 t€	882 t€	890 t€	937 t€
Kiinteistövero	645 t€	648 t€	694 t€	720 t€	730 t€
Yhteensä	7 915 t€	6 631 t€	7 043 t€	6 940 t€	6 930 t€

Kuten numeroista käy ilmi, meillä oli verohuippu vuonna 2014 ja sitä jouduttiin maksamaan takaisin 2015. Mitä vuosien 2016, 2017 ja 2018 talousarvioihin tulee, olemme noudattaneet kuntaliiton tavanomaisia ennustetaulukkoja ja vaikuttaa siltä, että kunnan verotulot stabilisoituvat noin 7 miljoonaan.

Valtionosuudet pienenevät -11 % vuodesta 2017 lähtien. Emme valitettavasti tällä kertaa voi syyttää kaikkea valtiovallan säästöistä johtuviksi. Erilaiset asiat valitettavasti vaikuttavat Korsnäsins valtionosuuksiin kielteisesti. Kokonaissäestömäärä laskee, kuten jotkut tarkistukset väestömme nuorten ja iäkkäiden laskentaperusteissa ja

lisäksi sairastavuutemme on parempi. Se, että väestö on terveempi, on vain iloisempi asia, koska hyvä terveys on jotain, josta saamme olla todella kiitollisia. Mutta, enemmän väestöä kyllä mahtuisi Korsnäsiin. Siksi olisi erittäin mukavaa mikäli uudet asukkaamme, jotka saapuivat syksyllä, jäisivät asumaan ja viihtymään kanssamme

Kaikista Suomen kunnista 53 oli pakko nostaa veroa vuonna 2018 kun taas 6 oli tilaa veron vähenemiselle. Ensimmäistä kertaa 20 vuoteen keskimääräinen vero maassamme laskee 0,05 prosenttiyksiköllä 19, 86 %:iin (19,91 % vuonna 2017). Tämä johtuu pitkälti siitä, että myös Helsinki oli niiden 6 kaupungin ja kunnan joukossa, jossa veroa laskettiin, päätökset siellä vaikuttavat nopeasti keskiarvoihin!

Investoinnit

Suurimmat investoinnit vuoden 2018 aikana EIVÄT tällä kertaa liity Maalahden-Korsnäsin terveyskeskukseen! Investointisuunnitelmaamme varataan 1 miljoona Lärknäsiä varten. Meillä ei valitettavasti vielä ole ihan selviä suunnitelmia siitä, mihin vaihtoehtoihin päädytään, koska Pohjanmaalla on vain yksi sertifioitu tarkastaja, joka voi tehdä ARA hyväksymiä suunnitelmia, joten ymmärrän prosessin etenemisen hitauden. Koska rakennusta on kunnostettu myös aikaisemmin haluamme myös tällä kertaa yhdessä alueen asiantuntijoiden kanssa varmistaa, että lopputuloksena on rakennus, joka kestää pitkään tulevaisuuteen ja, jossa henkilökunta ja asiakkaat viihtyvät ja voivat hyvin.

Toiseksi suurin investointi vuonna 2018 on uudet juoksuradat, joita varten on varattu 328 t€. Näiden satsausten jälkeen urheiluun toivomme näkevämmme hienoja ja jännittäviä jalkapallo-otteluita sekä jatkuvia urheilumestyksiä Korsnäsin nuorille.

Vesitoimen osalta kyseeseen tulee suursatsaus uuteen vesijohtoon Taklax-Bjurbäckiin 226 t€ edestä sekä raudan puhdistus ja uusi generaattori vesilaitokseen 100 t€ edestä. Kaikki haluamme puhdasta ja hyvää vettä hanoihimme, joten uskon, että ne, jotka ovat joutuneet kärsimään vanhoista vuodoista Taklax-Bjurbäckin vanhan johdon ansiosta, odottavat varmempaa veden toimitusta vuonna 2018.

Talousarviokäsittelyn loppumetreillä päätettiin käydä kansanedustajien Joakim Strand ja Mats Nylund kanssa liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin juttusilla katsoaksemme löytyykö ymmärrystä sille miten tärkeä Rantatie on meille ja Korsnäsin yrittäjille. On vaikeata tulla noin vain kerjäämään valtiolta, joten viime minuuteilla hallitus muutti ajatuksiaan ja investointibudjetissa on nyt Rantatielle 100 t€:n määräraha Tällä määrärahalla Korsnäsin kunta myötävaikuttaa siihen, että pinnoite saa laadullisesti paremman soramateriaalin, joka kestää nastarenkaat ja kulumisen paremmin kuin sen, mitä tielaitos normaalisti käyttää alueen pinnoitteissa. Tarkoituksena on sillä tavalla lisätä tienpäällysteen elinaikaa ja se lieenee hyödyksi sekä tielaitokselle että liikennöijille. Tunnuslause ”Kaikki tiet johtavat Roomaan, mutta ainoastaan Rantatie johtaa Korsnäsiin” upposi hyvin ministeriin ja odotamme uutta kestäväää pinnoitetta Moikipää-Korsnäs väliselle välille jo kesällä 2018!

Vuoden 2018 investointibudjettimme menojen kokonaissumma on 1.987.500 euroa ja tulot noussevat 82.000 euroon, jonka mukaan nettoinvestointi on 1.905.500 euroa. Investoinnit ovat edelleen huomattavasti korkeammat kuin kunnan poistot ja pitkällä tähtäyksellä tason tulisi laskea.

Velkaantuminen

Koska kunta suunnittelee suurempia investointeja mitä poistot antavat myöden tarvitaan lisärahoitus pitkäaikaisten lainojen muodossa. Vuodelle 2018 suunnitellaan 1.272.000 euron lainanottoa. Tämä tarkoittaa, että kunnan velkaantuminen ml. lainat nousevat 4.770.000 euroon ja noin 2 168 euroa asukasta kohden.

Korsnäsinn kunnan tavoitteena on olla palveluhenkinen yritys kunta, jossa viihdytään ja on elämänlaatu. Kunnallisen veronkantoalueen, talousarvion ja suunnitelmien muodossa, tarkoituksena on tukea toimintaa, että voimme saavuttaa yhteisen visiomme ja vuoden 2018 talousarvion vaikuttaa olevan hyvä työväline matkan varrella.

Christina Båssar
Kunnanjohtaja

Muuttumaton tuloveroaste

Valtuusto vahvisti 13.11.2017 Korsnäsän tuloveroasteen 21 % vuodelle 2018, mikä on sama kuin tälle vuodelle.

Vuonna 2017 kuntien keskimääräinen tuloveroaste on 19,92 prosenttia. Korkein tuloveroaste vuonna 2017 on 22,50 ja alhaisin 16,50.

Muuttumaton kiinteistövero

Yleisen kiinteistöveroprosentin väli vuonna 2018 on 0,93-2,00 prosenttia. Rakennuksien, joita käytetään pysyvää asumista varten, väliä nostetaan 0,39-0,90 prosentista 0,41-0,90 prosenttiin.

Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroaste on vähintään yleinen veroprosenttiaste +3,00, kuitenkin korkeintaan 6,00 prosenttia. Muiden asuinrakennusten veroprosenttiaste voi olla 0,93–2,00 prosenttia

Kunnanvaltuusto voi myös päättää seuraavista:

- rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosenttiaste on 2,00–6,00
- yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosenttiasteen alaraja on 0,00–2,00
- voimalaitosten veroprosenttiaste on 0,93–3,10.

Kunnanvaltuusto vahvisti 13.11.2017 vuoden 2018 kiinteistöveroprosentit.

Kiinteistöveroprosentit Korsnäsissä v. 2018

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,50 %
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,30 %
- Yleishyödyllinen käyttö 0 %
- Eräiden laitosten veroprosentti 3,10 %

Muuttumattomat tonttihinnat 2018

Kunnanvaltuusto päätti 13.11.2017, ettei tonttihintoja tarkisteta vuonna 2018.

Viimeksi tonttihintoja nostettiin vuonna 2015. Kuluttajahintaindeksi on elokuusta 2015 elokuuhun 2017 laskenut 0,8 %.

Yritystontin kauppakirja on allekirjoitettu vuoden aikana. Luettelo kunnan tonteista ja tonttihinnoista on saatavana tekniseltä kanslialta.

Vesimaksut vuonna 2018

Kunnanvaltuusto vahvisti vuoden 2018 vesimaksut kokouksessaan 13.11.2017.

Vesimaksut säilyvät saman tasoisina kuin tänä vuonna.

Jätevesimaksut vuonna 2018

Kunnanvaltuusto vahvisti jäteveden maksut vuodelle 2018 kokouksessaan 13.11.2017.

Maksut säilyvät samantasoisina kuin tänä vuonna.

Venepaikkavuokrat vuonna 2018

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan päivämäärältä 29.11.2016 ei saa erityisesti kohdella niitä korkeammalla maksulla, jotka eivät asu kunnassa.

Kunnan pienvenesatamien venepaikkavuokrat ovat 70 euroa/normaali paikka kunnassa asuville ja 125 euroa/paikka muille. Suurempien venepaikkojen (>4m leveät) vastaavat maksut ovat 100 euroa/paikka ja 175 euroa/paikka. Mainittuihin maksuihin lisätään arvonlisäveroa 24%.

Vierassatamavuokra Strömsgrundin pienvenesatamassa on ollut 5 euroa/vuorokausi ilman arvonlisäveroa 24% ja viikkovuokra 15 euroa ilman arvonlisäveroa 24% sekä syyskausivuokra (1.9. jälkeen) kaikissa pienvenesatamissa 1/3 asianomaisesta vuosivuokrasta.

Kompensoidakseen tulonmenetystä, joka syntyy maksujen harmonisoinnin yhteydessä, on maksun oltava 100 € ilman arvonlisäveroa normaalileveillä paikoilla ja 140 ilman arvonlisäveroa leveämmillä paikoilla.

Tekninen lautakunta ehdotti 4.10.2017, että venepaikkavuokria tarkistetaan vuodelle 2018 siten, että vuokrat ovat samat kuntalaisille ja muille.

Kunnanhallitus vahvisti 16.10.2017 venepaikkavuokrat teknisen lautakunnan ehdotuksen mukaisesti.

Venepaikkavuokrat vuonna 2018

- normaali paikka 100 euroa/paikka
- 4 m leveämmille paikoille 140 euroa/paikka
- 5,0 euroa/vuorokausi (vierassatamapaikka)
- 15 euroa/viikko (vierassatamapaikka)
- syyskauden vuokra (1.9. jälkeen) 1/3 asianomaisesta vuosivuokrasta

24 % arvonlisävero lisätään mainittuihin maksuihin.

Lisämääräraha sosiaalitoimelle

Hoito- ja hoivalautakunta on 9.10.2017 anonut lisämäärärahaa lisääntyviä kustannuksia varten.

Omaishoitoa sekä laitos- ja perhehoitoa varten tarvitaan 89.000 euroa. Lisäksi tarvitaan 6.000 euron lisämääräraha kotihoidon investointeja varten.

Vuoden pakolaisten vastaanottoa ei budjetoitu ja sitä on täydennettävä sekä meno- että tulopuolella. Kustannukset nousevat 37.500 euroon. Tulopuolella syntyy sekä vähennyksiä että lisäyksiä ja nettomuutoksen mukaan tulot vähenevät 9.500 eurolla.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 hoito- ja hoivalautakunnan vuoden 2017 talousarviomuutokset.

Lisämääräraha sivistystoimelle

Alun perin oli talousarviossa 50 000 euroa turvapaikkaryhmän peruskouluikäisten lasten opetusta varten. Syyskuussa talousarviovertailu osoitti 19.173 euron ylitystä valmistavaa opetusta varten kevätlukukaudella.

Syksystä 2017 lähtien järjestettiin valmistavaa opetusta lapsille, jotka ovat saapuneet kuntaan kiintiöpakolaisina. Opetus pienelle ryhmälle alkoi 4.9 Korsnäs kirkonkylän koulussa. Sen jälkeen kun yhä useampi pakolainen oli saapunut, järjestettiin valmistava opetus koko kouluiässä olevalle ryhmälle 4.10 lähtien Korsnäs kurssikeskuksen kiinteistössä. Syksyn opetusta varten tarvitaan noin 20.000 euroa lisää.

Sivistyslautakunta anoi 19.9.2017 39 200 euron lisämäärärahaa peittääkseen valmistavan koulutuksen ylitykset.

Kunnanvaltuusto myönsi tarvittavan lisämäärärahan sivistyslautakunnan ehdotuksen mukaisesti kokouksessaan 13.11.2017.

Sopimus nuoriso- ja vapaa-ajantoiminnasta Korsnäsissä

Korsnäs kunta on joidenkin vuosien aikana ostanut Ab Sidwill Oy:ltä kunnan nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajan palveluja. Sopimusta on tarkistettu vastaamaan päivän toimintaa.

Uusi kuntalaki rakentuu sen varaan, että eri yhteiskuntaryhmille annetaan mahdollisuus demokraattisten prosessien osanottoon ja vaikuttamiseen. Sekä nuorisoneuvosto että ikä-/vammaisneuvosto ovat saaneet oman lakisääteisen toiminnan uuden kuntalain myötä. Tämä on huomioitu kunnan strategiassa.

Nuorisotoiminnan strategiaosasta tulevat seuraavat toimenpidekokonaisuudet;

- Ylläpitää ja kehittää vapaa-ajan toimintojen tarjontaa
- Hakea hankerahoja uusia hankkeita varten
- Säännöllisiä tapaamisia kunnan yhdistysten kanssa
- Yhteistyö uusien vapaa-ajan toimijoiden kanssa kunnassa ja naapurikunnissa
- Työskennellä sektorit ylittävän etsivän nuorisotyön (kuten Föregångarna ja Jobbcenter)
- ryhmän etabloitumiseksi
- Laatia kuulemismalli koskien nuorten demokratiaa nuorten aloitteiden talteen ottamista varten (nuorisoneuvosto)
- Nähdä sosiaalinen media työvälineenä

Uusi sopimus rakentuu sen varaan, että minimoidaan hallintotuntien määrää kentällä. Sopimuksen uudet kokonaisuudet ovat seuraavat:

- 1) Nuorisoneuvoston ja siihen liittyvien asioiden käsittely
- 2) Vastuu konkreettisista aktiviteeteista/kenttätyöstä koko kunnassa, palkattu toimii vapaa-ajan aktiviteettien vetäjänä ym.
- 3) Vastuu avoin talo – toiminnan järjestämisestä kunnassa. Palkattu koordinoi vanhempia, erilaisia yhteistyöpartnereita, kolmannen sektorin edustajia ym. saadakseen aikaan avoin talo – toimintaa ainakin talven aikana.

Muutoin sopimus on samankaltainen kuin aikaisempi ja rakentuu 15 viikkotyöaikaan viikossa. Kunta maksaisi 2.000 euroa kuukaudessa ml arvonlisäveroa 24 % palveluista.

Annahemmetin lähihoitaja

Hoito- ja hoivalautakunta palkkasi 9.10.2017 lähihoitaja Ann-Christin Vesterbackin 6.11.2017 lähtien toistaiseksi lähihoitajan toimeen (50 % kokotyöajasta). Hänet palkataan hoito- ja hoivalautakuntaan mutta ensisijainen sijoituspaikkansa on Annahemmet.

Sairaanhoitaja Lärknäsiin

Hoito- ja hoivalautakunta palkkasi 9.10.2017 sairaanhoitaja Jenny Nyforsin 6.11.2017 lähtien toistaiseksi sairaanhoitajan toimeen (78,43 % kokotyöajasta). Hänet palkataan hoito- ja hoivalautakuntaan mutta ensisijainen sijoituspaikkansa on Lärknäs.

Luku- ja loma-ajat 2018-19

Sivistyslautakunta vahvisti 28.11.2017 lukuvuoden 2018-2019 luku- ja loma-ajat.

Lukuvuosi 2018-19 alkaa maanantaina 13.8.2018. Syysloma on torstaina ja perjantaina viikolla 42. Perjantai 7.12 on vapaapäivä. Joululoma on 22.12.2018 – 6.1.2019. Hiihtolomaa pidetään viikolla 9. Koulun päättäjäiset pidetään 1.6.2019.

Kouluille annetaan mahdollisuus poiketa kahden päivän ehdotuksesta, mikäli järjestelyt eivät tuo mukanaan lisääntyviä kustannuksia tai epäkohtia asianomaisille osapuolille.

Aloite yritysraakenteen tulevaisuuden satsauksista Korsnäsissa

Valtuuston kokouksessa 22. toukokuuta 2017 Måns Holming ym. jättivät aloitteen satsauksista Korsnäsän yritysraakenteeseen. Aloite on kolmiosainen, jotka kaikki koskevat Korsnäsän kunnan yritysraakennetta.

1. Aloitteiden tekijät ehdottavat, että kunnan tulisi palkata henkilö konkreettisesti työskentelemään työpaikkojen saamiseksi kuntaan. Fokus olisi työpaikoissa ja rakennusten toiminnoissa, rakenteissa, mikroyritysten etabloitumisessa sekä toimintahuoneistojen rakenteissa, joissa kunta toimii tänään.

2. Aloitteiden tekijät ehdottavat, että kunta hankkii ja suunnittelee aluetta elementtitaloille turkistarhauksessa sekä investoi infrastruktuuriin, että yrittäjille voidaan tarjota mahdollisuus etabloitua.

3. Aloitteiden tekijät ehdottavat myös, että Moikipään yritysalueita voidaan tarkistaa, laajentaa, suunnitella ja valmistella infrastruktuurilla.

Kunnanhallitus totesi 18.9.2017, että kaikki toimenpiteet edellyttävät, että talousarviomäärärahoja huomioidaan kyseistä toimenpidettä varten:

1. Toimi/virka, jonka fokus on yrittämisessä, olisi perustettava, vaatii palkkabudjetin

2. Talousarviomäärärahat maan ostoa varten on huomioitava talousarviossa

3. Talousarviomäärärahat on huomioitava infrastruktuurin suunnittelua ja investointia varten.

Strateginen osayleiskaava

Tekninen lautakunta on edelleen selvittänyt aloitteen toimenpiteiden edellytyksiä ja totesi seuraavaa 4.10.2017.

Korsnäsän kunnassa ei ole kasvihuone-elinkeinoelämän alueiden elementtitaloja myytävänä. Kunta omistaa joitakin metsätiloja, jossa etabloituminen kasvihuone-elinkeinoon on mahdollinen.

Moikipään kylässä kunta omistaa teollisuustontin Car-Axin vieressä. Tontti sisältyy Moikipään kylän vahvistettuun osayleiskaavaan, jonka merkintä on TY (Teollisuusalue, jossa ympäristö asettaa erityisiä vaatimuksia toiminnan luonteen suhteen). Tontti on osittain turkistarhojen suojavyöhykkeellä ja se osa tontista, joka on TY alueella, on kooltaan noin 17000 m².

Viimeisten vuosien aikana ei ole ilmaantunut asiasta kiinnostuneiden kyselyjä kuntaan teollisuuden etabloitumiseksi tälle alueelle. Tontin hinnaksi on vuonna 2017 vahvistettu 1,39€/m².

Sjövägen-Rantatien risteyksessä liiketontti on myytävänä. Tontti sisältyy myös vahvistettuun Moikipään kylän osayleiskaavaan, jonka merkintä on AL (Alue asuin-, liike- ja konttorirakennuksia varten). Tontti on kooltaan 1659 m². Tonttia käytetään tällä hetkellä pendelöijien paikoituspaikkana. Viimeisten vuosien aikana asiasta kiinnostuneita eivät ole esittäneet kysymyksiä kyseisen tontin ostamiseksi. Tontin hinnaksi on vahvistettu 3,77€/m². On muitakin yksityishenkilöiden ja yritysten omistamia T ja TY alueita Moikipään kylässä.

Hyvä uusetabloitumisen työväline olisi strategisen osayleiskaavan laatiminen kunnalle, josta uusetabloitumisen alueita ilmaantuisi, sekä kunnan että yksityisellä maalla.

Kunnanhallitus ehdotti 16.10.2017, että huomioidaan talousarviomäärärahat strategisen osayleiskaavan laatimiseksi.

Kunnanvaltuusto päätti 13.11.2017 budjetoida strategisen osayleiskaavan laatimiseksi. Valtuusto totesi täten aloitteen valmiiksi käsitellyksi ja siirretty talousarviovalmisteluun.

Kunnankanslia on suljettuna joulun aikana

27.12.2017

28.12.2017

29.12.2017

Sosiaalitoimi päivystää puhelimessa 050 4064 831. Klo. 10.00-12.00

Tekninen toimi päivystää: 27.12: 06-3479 129 / 050 5506 267

28.12: 06-3479 127 / 0500 292 482

29.12: 06-3479 136 / 040 7565 597

